Saulėta, dieną 65°, naktį 45.
Saulė teka 5:45, leidžiasi 7:51

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Gegužio-May 4 d., 1970 m.

Kaina 10c

105

JAV LĖKTUVŲ PUOLIMAS ŠIAURĖS VIETNAME

SOVIETŲ KARO LAIVYNO DIDĖJIMAS KELIA RŪPESTĮ LAISVAME PASAULY

WASHINGTONAS. — Amerikoje vis daugiau politikų ir karinių sluoksnių žmonių atkreipia dėmesį į didėjančią sovietų jūrų galybę. Paskutiniuose sovietų karo laivų manevruose "Okean" dalyvavo šimtai karo laivų, pratimai vienu metu vyko Atlante, Ramiajame vandenyne, Baltijos ir Juodoje jūroje. Net ir upių laivai manevravo Dunojuje, vizituodami "draugiškas socialistines šalis". Tuo pačiu metu aviacija skraidė virš laivų, marinai laipiojo iš laivo į laivą. Karo pratimuose dalyvavo keturi sovietų laivynai.

Prieš šiuos manevrus laivyno viršininkas admirolas Sergei Goršakov rašė "Krasnaja Zvezda" laikraštyje: "Mūsų tautos šimtmečių svajonės tapo realybe. Sovietų laivų vėliavos plėvesuoja tolimiausių jūrų ir vandenynų bangose. Mūsų laivynas tapo stipri galybė ir gali sėkmingai ginti Sovietų Sąjungos ir visų socialistinių šalių interesus".

Tas pats Goršakovas, kuris laikomas modernaus sovietų laivyno steigėju, dar 1963 metais rašė: "Anksčiau mūsų laivai ir laivyno aviacija operavo daugiasia pakrantėse ir rūpinosi taktiniu kordinavimu su mūsų žemės jėgomis, šiandien mes turime pasiruošti visa apimančioms puolimo operacijoms, kad galėtume suduoti naikinančius smūgius visur, kur tik reikia, imperialistų jūrų ir žemės tvirtovėms visose pasaulio jūrose ir krantuose".

Admirolas Goršakovas įvedė į laivyną raketas ir pradėjo statyti povandeninius raketinius laivus. Ši statyba vis dar vyksta. Neseniai šis admirolas pareiškė: "Amerika turės anksčiau ar vėliau suprasti, kad ji jau nebėra vandenynų valdovė".

Admirolas Gorškovas yra Ukrainos mokytojo sūnus. Admirolo laipsnį jis gavo 1941 metais, turėdamas dar tik 31 metus. Tuo metu jis dar nebuvo partijos narys, įstojęs į partiją 1942 metais. Vyriausiu karo laivyno vadu jis tapo 1956 metais.

Nors Amerikos karo laivynas yra didesnis už sovietų, apie 60% jos karo laivų jau yra 20 metų senumo. Sovietų laivai yra naujesni. Kas dar svarbiau, sovietai paruošia kasmet devynis kart daugiau laivyno inžinierių, negu Amerika.

Sovietai savo jūrų galybę jau dabar naudoja politiniams siekiams. Kada 1968 metais prie Ussuri upės įvyko konfliktas tarp sovietų ir kinų, šiaurinis sovietų laivynas pradėjo manevrus "Sever", kur buvo įrodyta, kad šiaurės jūros laivai lengvai gali iš Europos uostų nuvykti į Kinijos pakraščius.

Elta ispaniškai

Elta, biuletenis ispanų kalba, nr. 2 (39), kovo-balandžio mėn. Turiny: Argentinos liet. organizacijos tarybos ir spaudos pareiškimas Vasario 16 proga, 40 Lietuvos kunigų memorandumas, išverstas į ispanų kalbą, toliau seka "Universal" dienrašty, Venecueloje, įdėtas straipsnis apie 52-ją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį ir pluoštas informacinių žinių apie Lietuvą (ribos, topografija, piliakalniai, hidrografija, klimatas, gyvūnija, augalai, mineralai, gyventojų skaičius). Biuletenio adresas: Pasaje Francisco Cuneo 2745, Buenos Aires (8) Argentina. (E)

IŠ VISO PASAULIO

KAIRAS. — Prezidentas Nasseris įspėjo Ameriką priversti Izraelį išeiti iš arabų žemių ir neduoti daugiau ginklų, nes Egiptas pradės bombarduoti Izraelio civilių taikinius. Derybos esančios neįmanomos, kol izraelitai okupuos arabų teritoriją.

Čikaga. — Buvęs prezidentas Johnsonas demokratų partijos bankete parėmė prezidentą Nixoną dėl nutarimo pulti Kambodijoje esančius komunistus. L. Johnsonas pareiškė viltį, kad visi laisvę mylintieji žmonės parems prezidentą.

HOUSTONAS. — Dėl sprogimo Apollo 13 deguonies tanke kalta buvusi kibirkštis elektros laide.

KANSAS. — Amerikos karų veteranų organizacija parėmė prezidentą Nixoną dėl nutarimo pulti Kambodijoje esančias priešo slėptuves.

PORT OF SPAIN. — Trinidade sukilimas pasibaigė, pasidavus 79 maištininkams kareiviams. Jie paleido savo pagrobtus įkaitus.

PET deklaracija

Š. m. gegužės mėn. sukanka 25 metai, kai pasibaigė Antrasis Pasaulinis Karas. Tą progą PET Gen. Komitetas priėmė atitinkamo turinio deklaraciją. Ji siunčiama laisvojo pasaulio vyriausybėms, Jungtinėms Tautoms, JAV Kongreso nariams ir spaudai. (E)

Ieško herojų, kur jų nėra

Okup. Lietuvos spaudą, dar prieš Lenino iškilmes, paskubėjo paminėti dvi sukaktis: V. Mickevičiaus-Kapsuko 90 m. gimimo sukaktį ir Čikagoje leidžiamos "Vilnies" 50 m. sukaktį.

Apie Kapsuką paskleista daugybė garbinančių straipsnių, dėti vedamieji, apie jį pasisakė ir A. Sniečkus. Siekdami kelti Kapsuko nuopelnus komunizmui, režiminiai laikraščiai, kaip "Tiesa" (bal. 7) net teigė, jog Kapsuko kultūrinės veiklos užmojum, 1919 metais, "žavėjosi J. Basanavičius ir Tumas-Vaižgantas", žinoma, pats didžiausias Kapsuko nuopelnas tai, kad jis laikomas buvęs "ištikimu leniniečiu".

Keliami JAV "pažangieji" lietuviai, gi "Vilnis", teigiama, turinti nepaprastų nuopelnų... Nepamiršta pažymėti, kad "Vilnies" redaktoriai atsidurdavo kalėjimuose ar buvę tardomi, žinoma, nutylima, kad tie "nusipelnę", iš tikrųjų, nusikalsdavo krašto įstatymams ar būdavo įtariami dirbą priešo — komunistų naudai. (E)

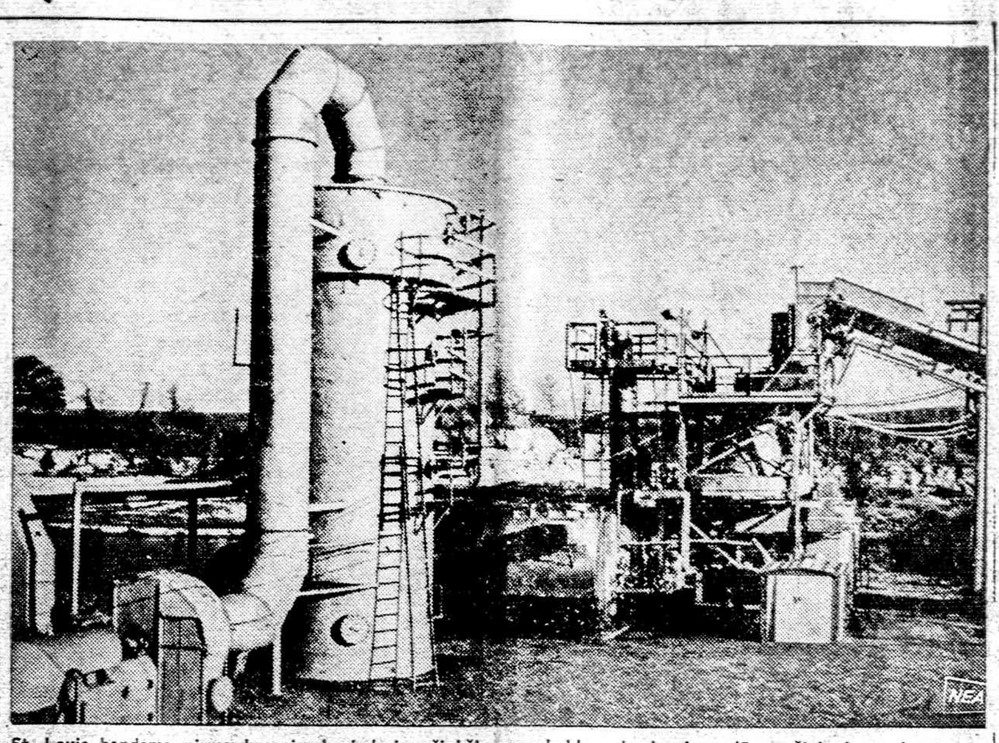

St. Louis bandoma pirma krosnis, kuri degina šiukšles, nesukeldama kenksmingų dūmų. Šioje krosnyje atmatos sudeginamos be deguonies ir vietoj dūmų iš krosnies išeina švarios, bespalvės dujos.

JAPONIJA TURI DAUGIAUSIA LAIVŲ

LONDONAS. — Britanijos Lloyd laivininkystės registravimo įstaiga paskelbė statistiką apie pasaulio laivus. Paaiškėjo, kad Japonija laivų skaičiumi pralenkė ilgą laiką didžiausią laivyną turėjusią Britaniją. Po penkerių metų įtemptos statybos, Japonija turi 23,987,079 tonų laivų, įvairaus tonažo, jų tarpe pačius didžiausius pasaulio tanklaivius. Britanija liko trečioje vietoje. Čia reikia pastebėti, kad daugiausia laivų pasaulyje turi Liberija. Tai vadinamos "patogumo vėliavos" principo vaisius. Pajamų mokesčių vengdami ir kitais sumetimais įvairių valstybių laivų savininkai registruoja savo laivus Liberijoje ir plaukioja su Liberijos vėliava. Tokių laivų yra 29,215,151. Britanija turi 23,843,799 tonas laivų.

Po šių trijų valstybių daugiausia laivų turi Norvegija ir Amerika, su apie 19.5 milijonų tonų kiekviena. Toliau seka Sovietų Sąjunga su 13.7 milijonu tonų.

Kalbant apie laivus, Japonija turi ir patį moderniausią laivyną, nes jos laivų dauguma buvo statyta per paskutinius įtempto ir planingo laivų statymo metus. Apie 56% visų Japonijos prekinių laivų pastatyti per paskutiniuosius penkeris metus ir apie 78% pastatyti per paskutinius devyneris metus.

Viso pasaulio laivyno tonaže Sovietų Sąjunga padidino savo turėtą 5.14 nuošimtį iki 6.47 nuošimčių. Amerikos, Britanijos ir Norvegijos dalis pasaulio tonaže sumažėjo. Amerika prieš penkeris metus turėjo 13.43% viso pasaulio tonažo. Pernai jis nukrito iki 9.24%.

Britanija, buvusi 1965 metais pirmoji laivų tonažo lentelėje, nukrito iki trečias vietos ir dabar turi 11.27% viso pasaulio laivų tonažo.

Dabartinėse sąlygose, tokiai padėčiai laivų statybos įmonėse toliau esant, Sovietų Sąjunga pralenks per ateinantį dešimtmetį abi jūros galybes: Ameriką ir Britaniją.

Domisi Elta

Eltos biuleteniai, leidžiami įvairiomis kalbomis, vis dažniau vertinami bei panaudojami įvairiuose kraštuose, ypač Vak. Europoje. Paryžiuje veikiąs Katalikų Centras dokumentacijos ir konferencijų klausimams, balandžio mėn. pranešė "Elta-Press" redaktoriui, jog šis Eltos biuletenis, italų kalba leidžiamas Romoje, naudingas Katalikų Centrui. Eltos skelbiama medžiaga apie katalikų gyvenimą bei persekiojimą Lietuvoje paskelbta Centro biuletenyje "Sachez que... a l'Est". (Ar žinote, kas vyksta Rytuose).

Centro direktorius A. Dejond susidomjjo ir kitu Eltos biuleteniu, prancūzų kalba leidžiamu Paryžiuje. (E)

Lietuviai Expo-70

Japonijoje, "Expo - 70" tarptautinėje parodoje, lankėsi iš Vilniaus atvykusi mokslininkų, kultūros ir pramonės darbuotojų ekskursiją. Lietuviai, žukauskas (L. Mokslo Akademijos viceprezidentas), L. Tymukas ir kiti, grįžę pripažino, kad jiems padarė įspūdį ne tik sovietų, bet ir kitų kraštų paviljonai.

Jie lankėsi ne tik Osakoje, bet ir kituose Japonijos miestuose, kaip Tokio(Kioto, Kobe. Esą, "Japonija — įspūdinga ir graži šalis". Jie susipažino su kai kuriomis gamyklomis ir jiems labiausiai "į akis krito geras darbo organizavimas, tvarka, drausmė, spartūs darbo tempai" ir, kadangi reikia rasti ką nors ir neigiamo, dar pridūrė, kas Japonijoje "palyginti labai didelis dirbančiųjų masių išnaudojimas..." (E)

Konservatorijai 25 m.

Vilniaus konservatorijai sukako 25 m. amžiaus. Ji įkurta 1945 m. ir pirmuoju jos direktorium buvo Jonas Bendorius, pirmuoju talkininku — K. Kaveckas. Dabar konservatorija turi 16 katedrų, gi studentų, įskaitant ir neakyvaizdinį bei vakarinį skyrių — yra netoli 700. Šiuo metu konservatorijai vadovauja prof. Jurgis Karnavičius, kompozitoriaus J. Karnavičiaus sūnus. Įstaiga išleido du mokslų daktarus: Juozą Gaudrimą ir Jadvygą Čiurlionytę. (E)

Rado Donelaičio palaikus?

Nors K. Donelaičio "Metai" išversti į daugelį kalbų, tačiau iš 18 amžiaus iki mūsų dienų nebūta nė vieno K. Donelaičio portreto, nebuvo tiksliai žinomas ir poeto kapas.

Vilniaus "Tiesa" (kovo 29) teigė, kad lietuvių mokslininkų speciali komisija jau atlikusi didelį darbą poeto gyventame Tolminkiemy (rusai jį pakrikštijo Čistyje Prudy). Esą, prieš dvejus metus buvo rastas poeto kapas, gi dabar, "po didelių, sudėtingų darbų", pagal poeto palaikus ir kaukolę buvo rekonstruotas K. Donelaičio autentiškas portretas. Jį aukštai įvertinę šios srities autoritetingi specialistai.

Vilniaus Eltos nurodyta ("Komj. Tiesa", kovo 28), kad 1968 m. Tolminkiemio bažnyčios pogrindyje rasti palaikai laikytini K. Donelaičio palaikais.

Tie poeto palaikai laikinai laikomi Istorijos — etnografijos muziejuje Vilniuje. (E)

— Vilniaus filharmonijoje įvyko šveicaro vargininko Joseph Bucherio koncertas. Atlikti J. S. Bacho ir lietuviams mažiau žinomų autorių kūriniai. (E)

Filmų aktorė Jane Fonda mėgsta "protestuoti". Ji pasižymėjo demonstracijose už Amerikos indėnus, o čia matoma proteste prieš karo mokesčius, balandžio 15 d.

GYNYBOS SEKRETORIUS PAGRASINO ATNAUJINTI Š. VIETNAMO PUOLIMUS

WASHINGTONAS. — Pentagonas pranešė, kad Amerikos karo lėktuvai puolė Šiaurės Vietname priešlėktuvines baterijas ir raketų lizdus, nes jie apšaudė ir numušė vieną naikintuvą — bombonešį, kuris lydėjo neginkluotą žvalgybos lėktuvą. Amerikos taktika buvusi ir esanti pulti baterijas, kurios apšaudo beginklius žvalgybos lėktuvus. AP iš Tokijo pranešė, jog Hanojus pasiskundė, kad virš 100 Amerikos bombonešių puolė Šiaurės Vietname civilių taikinius, žuvusių tarpe buvę daug moterų ir vaikų. New York Times pranešė, kad buvo bombarduojami Šiaurės Vietnamo kariniai taikiniai, įskaitant karinius sandėlius prie demilitarizuotos zonos.

Šiaurės Vietnamo bombardavimas buvo sustabdytas 1968 metų lapkričio mėnesį. Pentagonas neslepia, kad šio savaitgalio puolimas buvęs didžiausias po to sustabdymo. Neaiškumai kyla tik dėl pasirinktų taikinių.

Gynybos sekretorius Melvin Laird pareiškė, kad jis rekomenduotų vėl pradėti Šiaurės Vietnamo puolimą, jei komunistai imtų siųsti kariuomenę per demilitarizuotą zoną į Pietų Vietnamą. Laird taip pat pranešė, kad iš penkių komunistų turėtų prieglaudų Kambodijoje šiuo metu valomos yra tik dvi: "Papūgos snapas" ir "Žuvies kablys". Pastarajame operuoja apie 4,000 amerikiečių ir 4,000 vietnamiečių. "Papūgos snape" veikia 15,000 vietnamiečių su amerikiečių pagalbiniais daliniais ir karo patarėjais.

Svarbiausias puolimo tikslas yra sunaikinti komunistų centrinio štabo visų operacijų Vietname, Kambodijoje būstinę. Iš įvairių šaltinių gautomis žiniomis, šis štabas turįs tunelius net septynių aukštų, dvi ligonines su 1,200 lovų. Šis centras apimąs kelias kvadratines mylias. Jis sujungtas su Hanojumi teletipo ryšiais. Ši vietovė buvo politinių ir karinių operacijų centru. Iš jo buvo draudžiama apšaudyti praskrendančius lėktuvus. Sargyba ištisus metus nebūdavo keičiama ir saugodavo tik vieną dalį visų įrengimų, kad nesusipažintų su kitomis šio komunistų "Pentagono" dalimis.

Paskutiniai pranešimai iš Kambodijos fronto sako, kad pasienio slėptuvėse amerikiečiai mažai sutiko pasipriešinimo. Komunistai pasitraukė toliau į vakarus. Kambodijoje komunistų buvo užimtas Chuk miestas, 68 mylios nuo sostinės Phnom Penho. Kambodijos vyriausybė stengiasi nekalbėti apie amerikiečių puolimą rytinėse provincijose. Valdžia tačiau pripažįsta, kad jai šis puolimas nepatinka, lygiai, kaip nepatinka ir komunistų buvimas Kambodijos teritorijoje.

Pekine per gegužės 1-mos paradą šalia Mao Tse Tungo sėdėjo nuverstas princas Sihanoukas. Minia kinų šaukė Kambodiją paremiančius, prieš Ameriką nukreiptus, šūkius.

Saigone karininkai labai patenkinti, kad prezidentas pagaliau nutarė atimti iš komunistų saugias slėptuves Kambodijoje. Šį žygį siūlęs dar 1968 metais tuometinis Vietnamo jėgų vadas gen. Westmorelandas, kuris dabar yra armijos štabo viršininkas.

HONG KONGAS. — Vyriausias princo Sihanouko sūnus iš Hong Kongo išvažiavo į Kiniją, kur gyvena jo tėvai.

LONDONAS. — Britanija vėl pasiūlė Sovietų Sąjungai kartu šaukti naują konferenciją Indokinijos klausimų svarstyti.

Rodezijos katalikų ultimatumas

SALISBURY. — Rodezijos katalikų penki vyskupai pranešė valdžiai, kad jei valdžia nepakeis žemės nuosavybės įstatymų, tai katalikai uždarys visas savo mokyklas, vaikų ir senelių prieglaudas, ligonines ir kitas socialinio darbo įstaigas.

Rasinio atskyrimo įstatymai skaudžiai palietė Rodezijos katalikus, nes iš 525,000 katalikų net 500,000 yra negrai. Rodezijoje katalikai turi 322 bažnyčias, 820 mokyklų, 81 baltųjų vienuolyną, 43 negrų vienuolynus, 43 ligonines, 88 klinikas, 23 vaikų prieglaudas, 70 kaimo misijas ir 5 seminarijas.

Rumunai palaiko ryšius su Izraeliu

BUKARESTAS. — Rumunija, lyg pabrėždama savo nepriklausomumą nuo kitų komunistinių Rytų Europos valstybių, veda gan skirtingą politiką Izraelio atžvilgiu. Po 1967 metų karo Rumunija nenutraukė santykių su Izraeliu, bet juos dar išvystė. Nors Kremlius ir arabų valdžios Rumuniją stipriai spaudė, Sirija ir Sudanas net nutraukė diplomatinius ryšius, Rumunija nepabūgo.

Pernai Rumunijoj lankėsi apie 4,000 svečių iš Izraelio. Tarp Bukarešto ir Tel Avivo per savaitę skrenda keturi lėktuvai, į juos patekti reikia laukti apie mėnesį laiko. Prekyba tarp Rumunijos ir Izraelio pernai padidėjo 50%, o arabai, nors grasino boikotuoti Rumuniją, savo grasinimų nevykdė.

Rumunijoje veikia žydų teatras, rumunai važinėja Izraelyje statytais autobusais ir valgo izraelitų augintus vaisius. Rumunijos užsienio politikai tvirtina, kad Rumunija siekia gerų santykių su visomis pasaulio valstybėmis ir siekia sumažinti įtempimą Viduriniuose Rytuose.

"Širdys dainuoja"

Okup. Lietuvoje skelbiama apie lietuvių muzikų indėlį Lenino "šlovinimo" srity. Teigiama, kad "apie Leniną širdis dainuoja" (iš tikrųjų, veikia partijos prievarta... — Red.).

Tiesa, kai kurie lietuviai kompozitoriai yra sukūrę ir nebūtinai Lenino temomis veikalų, tačiau žymieji menininkai verčiami atiduoti duoklę Leninui. Čia pora pavyzdžių: V. Paltanavičius neseniai sukūrė kantatą "Neužgesint revoliucijos gaisro sparnuoto", gi V. Klova — "Šventinę uvertiūrą". (E)

VIENI - VIENAIP, KITI - KITAIP

Kas galva — tai protas, sako priežodis. Jeigu sena išmintis taip nusako — aišku, kad ne dėl "gražių žodžių", bet kad pats gyvenimas pirštu prikišamai šią tiesą nurodo.

Vieni žmonės savo teiginius, pastabas ar kurio įvykio aptartį grindžia žinojimu. Pirm nei turi ką nutarti, pripažinti ar pasmerkti vadovaujasi patirtimi, arba paieško pateisinamų duomenų, kad neprasilenktų su tiesa.

Kiti ką nugirdę, pastebėję ar iš šalies sužinoję, skuba padaryti išvadas, autoritetingai spėlioja kokios to ar kito bus pasėkmės, nors reikalo esmės ir nežino; smerkia ar giria pagal savo skonį, būdami įsitikinę savo neklaidingumu. Neretai savo spėliojimu pagrįstus nutarimus perduoda toliau kaip tikrą žinią.

Nenuginčijamas to įrodymas yra du straipsniai, tilpę Naujienų 94-me numeryje balandžio 21 d. Vienas — Joniškiečių Klubas", Antras — "Kur Amerikos lietuviui geriau praleisti gyvenimo saulėlydį". Abu straipsniai pasisakė Alvudo žadamų statyti lietuviams seneliams poilsio namų reikalais.

Kai pirmasis paskleidė insinuacijų (girdi. Alvudas nori pastatyti ne seneliams poilsio namus, bet sau biznio namą ir siūlo jį pavadinti Rooming House), tai antrame straipsnyje p. St. Šurkus aiškiai kalba apie tokius kaip ir Alvudas senelių namus, matomai, gerai susipažinęs su tokia namų praktika kultūringose tautose.

Joniškiečių klubo korespondentas rašo, kad dar pajėgius darbuotis senelius Alvudas į savo namą nei su pyragu neįvilios. Tokie, girdi, ir be to gali gyventi, "nes jiems dar ne bėda". Mums atrodo, kad kai užklumpa bėda, tada nelaikas ieškoti prieglaudos.

Iš St. Šurkaus straipsnio matosi, jog ir jis panašiai galvoja, besirūpindamas, kaip ir kur geriau, sveikiau bei patogiau steigti senelių pensininkų namus. Todėl savo išsamiame straipsnyje teikia nuoširdžių sugestijų, kaip namus įrengti, kaip tvarkyti ir kaip finansiniai aprūpinti, neprikišdamas Alvudui nei darbingųjų reikalavimo, nei įtardamas biznio užmačių, bet rašo kaip teisingai informuotas, nors ir gyvena už tūkstančio mylių. Kalbant apie pasidarbuoti dar įstengiančius senelius, turima galvoje ne paliegėlius, arba invalidus, bet tokius, kuriems šių laikų medicina, nežiūrint, kiek daug metų turėtų senelis, pataria kuo nors užsiimti, judėti, kas palaiko sveikatą ir pratęsia amžių.

Joniškiečių klubo korespondentas A. Jusas pasiaiškindamas rašo: "Kaip ten bebūtų, bet korespondento pareiga parašyti spaudai apie įvykius organizacijų susirinkimuose, kokie daugumos narių pasisakymai ir bendrai, kas girdėti mūsų lietuviškoje veikloje".

A. Jusas Alvudo organizacijos susirinkime vargu kada yra dalyvavęs, bet rašo — informuoja, tarsi turėdamas patikrintas žinias. "Kas girdėti" ne visada yra žinios, būna tik paskalos, neretai ir prasimanymai blogos valios žmonių. Siūlymas namą pavadinti "Rooming House" Alvudui yra nepriimtinas, nes tokį namą nei nesapnavo statyti. Nėra Alvudas niekuomet užsiminęs, nei žadėjęs steigti ką nors panašaus į Nursing Home kaip to pageidautų joniškiečiai, kur "bejėgiai, beteisiai (? O. A.) vargšai seneliai" žiauraus likimo nublokšti (kur? O. A.) surastų sau prieglobstį.

Nusilpę, negalavimų paliesti, taip pat ir sunkesniais ligos atvejais seneliai, gyvendami poilsio namuose visur yra aprūpinami medicinos pagalba, paslauga ir kitais reikalingais patarnavimais. Kas yra savaime suprantama Alvudui, kaip matosi ir p. St. Šurkui, todėl savo straipsnyje jis nematė reikalo apie tai užsiminti.

Tuo tarpu A. Jusas Joniškiečių veiklos aprašyme Sandaroje žinojo paskelbti, kad Alvudas iš savo pastatytų senelių namų nepajėgiančius dirbti "išmes lauk"...

St. Šurkus, proteguodamas Alvudui steigti lietuvių poilsio namus senatvėje Kalifornijoje, pasilgęs lietuvių, tarp kitko rašo: ...būtų labai malonu su geru draugu iš Čikagos pasėdėti parke prieš saulutę"... Kitoje vietoje, tarsi atspėdamas Alvudo nusistatymą paragrafe f) sugestionuoja: "manau, kad pensininkams turėtų būti palikta teisė savo kambarius apstatyti pagal kiekvieną skonį, išgalę ir norą..., g) lietuviai, ypač senesnio amžiaus, mėgsta būti nepriklausomai ir neskubėti pusryčiui, pietų ir valarienės pagal skambalą".

To paties principo laikosi ir Alvudas.

Apie save p. Šurkus rašo, kad jis pats sau gamina maistą. Iš to, kad jis mėgsta išeiti į parką pasigrožėti gamta ir pats save aprūpina maistu, aišku, jog jis nėra paliegėlis vargšas, negalįs pasidarbuoti. Ir vis dėlto, kreipdamosi į dr. J. Adomavičių prašo užskaityti jį kandidatu, jei pensininkams pastogė būtų statoma kur nors pietuose, o juo labiau Kalifornijoje.

Kad ir kaip Alvudas dėkingas p. St. Šurkui už jo reikalo supratimą, naudingus patarimus ir sugestijas, bet išpildyti jo pageidavimus negali, nes surinkti pinigai iš parengimų pelno ir aukomis, daugiausia yra sudėti čikagiečių, tad tik Čikagoje ir tegali būti sunaudoti. Be to, lietuviai, susispietę didmiesčiuose skaitlingomis kolonijomis, taip pat yra reikalingi turėti vietoje namus tiek jauniems, tiek seniems brėsti kultūringais užsiėmimais; seniems ilsėtis po gyvenimo audrų. Kaip pietuose, taip ir šiaurėje.

Čia amžių išgyvenę, čia aklimatizavęsi ne visi seniai gali ir ne visi nori keltis į tolimus kraštus ir ten prisitaikyti, ypatingai tokie, kurie gyvena tiktai iš pensijos, o kai kas ir iš pašalpų.

Laisvojo pasaulio lietuvių sostinė Čikaga yra reikalinga seneliams namų pagal šių laikų reikalavimus ir Alvudas nepameta ryžto šitą įgyvendinti.

O. Algminienė

Detroito automobilių įmonių technikai bando pagaminti motorus, kurie tiek neteršty oro nuodingais dūmais.

CHICAGOS LIETUVIAI REMIA REGĮ

(Tesinys)

Algis Regis, kelis kartus karšlais aplodismentais pertrauktas, vakar aprašytą Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą informavo apie kliūtis reikalavimams patenkinti. Dalį reikalavimų arkidiocezija patenkino, bet dėl visos eilės kitų reikalavimų visai nenusileidžia.

Baigdamas savo įspūdingą kalbą Bendruomenės Pasaulečių Komiteto pirmininkas A. Regis kreipėsi į Apygardos atstovus, ragindamas užmiršti mažos vertės tarpusavio nesusipratimus ir kvietė atkreipti dėmesį į pasibaisėtiną mūsų tautos likimą. Dabar, kalbėjo A. Regis, kai mūsų tauta Tėvynėje yra žudoma rusiško komunizmo, čia. Amerikoje, vietoj atramos mūsų pačių sukurtose religinėse institucijose, mes patiriame. kad per jas yra vykdomas žiaurus ir planingas mūsų tautos dvasinis genocidas, kad išrautų visa iš jų, kas dar kalba apie jų tikslus, dedikacijas ir kūrėjus.

Reikia tik pasigėrėti, kalbėjo A. Regis, mūsų senosios kartos žmonių uolumu ir dvasiniu didingumu, kai per porą generacijų jie sukūrė šimtus parapijų, mokyklų, įsteigė vienuolynus, prieglaudas, ligonines ir visa, kas save gerbiančiai tautai yra reikalinga — neišskiriant nei savų kapinių. Jie norėjo, kad lietuvius krikščionis su pagarba būtų palydimas pakeliui prie Pasaulio Kūrėjo, kai Čikagos Archidiocezijos Kapinių Administracija panūdo geriau pagalvoti apie pinigą, o ne lietuvio krikščionio pagerbimą jo paskutinėje kelionėje. Vienu dekreto mostu mūsų šeimų mirusieji buvo pradėti grūsti į duobę nuo industrinio kablio, net neleidžiant niekam stebėti šios baisios fizinės ir dvasinės egzekucijos.

Mūsų šventa pareiga yra atkreipti pilnutinį dėmesį į tokį Bažnyčios vardo pajungimą mūsų tautos dvasiniam sunaikinimui ir nureliginimui. Mes turime įsijungti į kovą visomis išgalėmis už mūsų tautos ir bendruomenės teisę į nesužalotą gyvenimą ir už įgyvendinimą krikščionybės kaip Dievo institucijos, Vatikano paskelbtoje ekumeninėje dvasioje, vadovaudamiesi Santarybos paskelbtais nuostatais.

Nepertraukiamų ovacijų audra palydėjo Algio Regio kalbą Čikagos Apygardos Atstovų Suvažiavime.

Susirinkimas priėmė specialią rezoliuciją, padėkodamas ALB Čikagos Apygardos Komitetui Pasaulečių Teisėms Apsaugoti Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse už nepalaužiamą kovą už pasaulečių teises ir pareiškė šioms pastangoms pilną pritarimą ir tolimesnius įgaliojimus.

Rezoliucijoje ypatingai įvertintos komiteto pirmininko Algio Regio pastangos, jo įdėta energija ir sumanumas. Suvažiavimas pilniausiai pritarė jo vedamai darbo krypčiai, išlaikytam vieningumui, dideliam pasišventimui sumaniai ir ryžtingai vadovybei. Lietuviai yra pasiryžę laimėti tinkamą vietą bažnytinėje santvarkoje.

Suvažiavimo atstovai užtikrino Algį Regį ir kitus komiteto narius, kad visos JAV Lietuvių Bendruomenės Chicagos apygardos nariai ir visi lietuviai rems komiteto vedamą darbą, jis netiesioginiu būdu jau yra padėjęs išspręsti ir tas problemas, kurias keli pareigūnai šiandien trukdo išspręsti.

Reporteris

(Pabaiga)

Čia matoma ne kokia prieštvaninė baidyklė, bet PPG inspektoriaus akis, apžiūrinėjanti sintetinės gumos masę, iš kurios vėliau bus gaminami stiprūs klijai.

ĮSIVAIZDAVIMAS

"Pons daktare, pons daktare!" šaukia kaimynas per telefoną. "Skubėkit į pagalbą greičiausiai! Milerienė nuo balkono nukrito!

"Na, ji vėl bus tik įsivaizdavusi", raminančiai atsakė daktaras.

help your HEART FUND help your HEART

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už $4.00, o kietuose viršeliuose už $6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamyte,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krykštavimai. Naujienose galima gauti šių perlų ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. **Antanas Baranauskas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS.** Didelio formato, spausdinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puikus leidinys, kietais viršeliais, spalvotu aplanku, kainuoja 5 dol.

2. **Jonas Mineiga, LABAS RYTAS VOVERE.** Didelio formato, drobės viršeliais. V. Veselkos iliustruota. 88 psl., 2.50 dol.

3. **Janina Narūnė, JAUNIEJI DAIGELIAI.** Eilėraščiai vaikams. Gausiai iliustruota žaviomis nuotraukomis, piešiniais ir ornamentais. 56 psl., Kainuoja 2.00 dol.

4. **Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ.** 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. **Leonardas Žitkevičius, SAULUTĖ DEBESĖLIUOS.** Eilėraščiai vaikams. Dail. J. Pilipausko iliustruota, 64 psl., kaina 1,50 dol.

6. **Antanas Vaičiulaitis, GLUOSNIŲ DAINA.** Padavimai, parašyti puikiu stiliumi. Tinka jauniesiems ir suaugusiems. 127 psl., kaina 2,50 dol.

7. **Jurgis Jankus, PIRMASIS RŪPESTIS.** 14 novelių jaunimui ir suaugusiems. 213 psl., kaina 2 dol.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštaičių krašto ganytojas vysk. A. Baranauskas parašė Anykščių Šilelį, įrodyti nutautėjusiai šviesuomenei lietuvių kalbos lankstumą poezijoje... Pamatykime ir šiandieną, kad tai jam pavyko. Apsižiūrėkime, ar šių laikų mūsų jaunieji nepervertina TV ekranuose nušlifuotos svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia paminėti poetai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireiškimų kasdieninius artistus, sukurdami žodžių žaisme sąmoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gelmėse, liekančius visą amžių.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knygą

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina $2.00

Tai geriausioji sodrių pasiskaitymų knyga.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasiunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS

"NAUJIENOSE" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ DAINŲ GAIDAS PIANUI

1. Rinkinys lietuviškų liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos:

1. Tegu giria šlamščia ūžia, tra-ta-ta	8. Aguonelės
2. Suktinis I	9. Vakar vakarėlį
3. Suktinis II	10. Augin tėvas
4. Kokietka	11. Mergės valsas
5. Padispanas	12. Siuntė mane motinėlė
6. Vengerka	13. Čigonai
7. Klumpakojis	14. Peleda
	15. Norių miego

Šis gaidų rinkinys kainuoja tik $1.00.

Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJIENOSE. Jei atsiųsite čekį arba Money Orderį už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiusime jas paštu. Čekius prašome išrašyti NAUJIENOMS ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILLINOIS

Ispanijoje dar 18 šimtmetyje bulių kautynėse buvo naudojamos kartys, kurių pagalba matadorai išvengdavo bulliaus ragų. Ši sporto rūšis dabar atgaivinama Ispanijos arenose.

Today a single girl needs more than just a closet full of clothes to call her own.

Like a closet full of eligible bachelors for starters.

But that's the rub.

If you're one of those women who doesn't want to get married, at least not right away, you know what we mean.

You want to live a little first. You want to kick up your heels, see a little of the world before you settle down.

But, because you're you, you still want security.

That's where U.S. Savings Bonds come in. Bonds are a secure way to save. And you don't have to be making a fortune to save them. You can get started with just a few dollars a payday when you join the Payroll Savings Plan where you work.

And now Bonds pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year; thereafter 5.20% to maturity). That's the highest rate ever.

Who knows, the money you save might just come in handy when you fall in love and marry that guy who hasn't made his first million yet.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proud way to save.

Take stock in America.

With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertising. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

A. BERŽIENĖ

L. B. CHICAGOS APYGARDOS ATSTOVŲ DARBINGAS SUVAŽIAVIMAS

Nesibarti, nesitąsyti tarpusavy, bet sutartinai kariauti už Lietuvos ir tautos interesus!

Suvažiavimą atidarė ir šiltais žodžiais dalyvius pasveikino apygardos pirm. A. Juškevičius. Jis visus pakvietė taikiai tartis, kalbėtis, spręsti organizacijos reikalus. Invokaciją pravedė kun. J. Vaišnys, primindamas pagarbos reikalą žmogui. L. G. konsulas P. Daužvardis, kaip ir dera Lietuvos reprezentantui, gana griežtai pasakė: "Mūsų didysis uždavinys yra ne bartis — kariauti vienas prieš kitą, bet sutartinai, vieningai kovoti už Lietuvos ir tautos interesus".

L. B-nės centro valdybos pirmininkas Br. Nainys pasveikino suvažiavimo dalyvius ir pakvietė dalyvauti L. B-nės Tarybos rinkimuose. Kvietė būti tolerantais, turėti kantrybės ir dirbti vieningai.

L. B-nės Chicagos apygardos apylinkių atstovų suvažiavime dalyvavo 85-ki delegatai iš 12-kos apylinkių.

Apygardos valdybos pirmininko ir iždininko pranešimai

Apygardos pirmininko A. Juškevičiaus veiklos pranešimas buvo gausus atliktais vertingais darbais. Apygardos valdyba dėjo pastangas burti lietuvius į Bendruomenę. Siekė aktyvinti Bendruomenės veiklą. Finansiniai, moraliniai rėmė Lit. mokyklas, chorus, tautinių šokių ratelius, sporto grupes. Organizavo paskaitų ciklą, šeimos švietimo metų tema. Palaikė glaudų ryšį su vietos lit. organizacijomis. Kada tik galėjo, pats pirmininkas dalyvavo organizacijų ir lit. mokyklų metinėse šventėse. Palaikė gyvą ryšį su vietos valdžios pareigūnais, Pavergtų Tautų komitetu ir t. t. Atliktų darbų daug. Jie visi prilauso tautinės kultūros puoselėjimo, jos išlaikymo reikalui ir Lietuvos laisvės idėjos kėlimui.

Apygardos pirmininkas pasidžiaugė, kad buvo išvengta "vidaus karo", kad valdybos narių jėgos buvo paskirtos pozityviai veiklai vystyti. Už darbą ir kooperaciją pirmininkas padėkojo valdybos nariams, Švietimo komisijos pirmininkui J. Masiliūniui, Jaunimo Centro direktoriui kun. J. Borevičiui, Lietuvių teisėms ginti Šv. Kazimiero kapinėse komiteto pirmininkui Al. Regiui ir organizacijų vadovybėms už taktišką, malonų bendradarbiavimą — kooperavimą.

Suvažiavimo dalyviai įvertino valdybos veiklą, jos pasišventimą visuomenės ir taikos labui ir jai gausiu plojimu padėkojo.

Apyg. valdybos iždininko A. Būgos pranešimas

Iždininkas pateikė vienų metų tokią apyskaitą: gauta — $2,079.64, išleista — $1,207.76. Kasoje liko — $871.88. A. Būga, pateikęs piniginę apyskaitą, padėkojo pirmininkui A. Juškevičiui už auką apygardai: jis susidariusias raštinės išlaidas apmokėjo pats. Kaip žinoma, A. Juškevičius nereikalavo apmokėti ir kitų išlaidų, susijusių su pirmininko pareigomis ir reprezentacija. O tos išlaidos siekė kelis šimtus dol.

Švietimo komisijos pirmininko pranešimas

Švietimo komisijos pirm. J. Masilionis pranešė apie lit. mokyklų mokslo stovį, apie jų finansinę būklę. Pasakė, kad Chicagos apygardos ribose veikia 20 lit. mokyklų, įskaitant ir Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Šis lit. mokyklų skaičius sudaro veik pusę visų lituanistinių mokyklų, veikiančių J. A. Valstybėse. Padėkojo apyg. valdybai už piniginę ir moralinę paramą lit. mokykloms. Ypatingą padėką išreiškė apyg. pirmininkui už jo atvirą, nuoširdų kooperavimą su Švietimo komisija.

Apygardos kontrolės komisijos pranešimas

Vyt. Galvydis, kontr. komisijos pirmininkas, pasakė, kad savo darbą atliko, reviziją padarė, viską rado pilnoje ir pasigėrėtinoje tvarkoje. Pajamų — išlaidų dokumentai yra suregistruoti, pinigai banke, banko knygelė pas iždininką. Kontrolės komisijos pirmininkas padėkojo iždininkui A. Būgai už tvarkingai vedamą iždą. Suvažiavimo dalyviai iždininkui padėkojo gausiu plojimu.

Apygardos Apylinkių atstovų pranešimai

L. B. Chicagos apygardos apylinkių veiklos bendras vaizdas yra toks: Apylinkėse veikia jaunimo organizacijos — skautai, ateitininkai. Jaunimas šoka tautinius šokius organizuotai tautinių šokių rateliuose. Veikia jaunimo sporto grupės, dainuoja - gieda chorai. Grand Rapids apylinkės atstovas pasidžiaugė, kad jie atliko vieną ir skirtingą uždavinį: jie vietos aukštesnei mokyklai, kurioje mokosi daugumas lietuviukų, padovanojo L. Enciklopediją anglų kalba. Pasidžiaugė, kad A. Regio Komiteto veikla ir laimėjimai teigiamai atsiliepė į jų santykius su vietos klebonu. Waukigano apyl. atstovas pažymėjo, kad jie savo nariams teikia ir socialinę paramą. Šią pozityvios veiklos kryptį visi užgyrė garsiu plojimu.

Lietuvių teisėms atgauti Šv. Kazimiero kapinėse komiteto pirmininko Al. Regio pranešimas

Al. Regis pasakė, kad jo vadovaujamas komitetas kovojo kietai ir jau kai ką apčiuopiamo laimėjo. Užkirto kelią Šv. Kazimiero kapinėse laidoti ne lietuvius. Atgavo teisę statyti lietuviško stiliaus paminklus. Jų pastangomis pašalinta paminklų įrašų cenzūra. Kapinių literatūra pradėta leisti ir lietuvių kalba, tik reikalinga jos nuolat reikalauti. Išgautas leidimas mirusįjį laidoti aplenkiant koplyčią, nieko bendra su lietuvišku stiliumi ir lietuvio dvasinėmis nuotaikomis neturinčią, — laidoti tiesiai prie duobės. Al. Regis pasižadėjo griežtai kovoti iki visiškos pergalės!...

Al. Regis suvažiavimo dalyviams parodė ir Šv. Kazimiero kapinių lietuviškų paminklų nuotraukas, kurias planuojama išleisti albumo formoje.

Daugelis suvažiavimo dalyvių, šį albumą ir užsisakė.

Suvažiavimo dalyviai Al. Regio veiklą užgyrė ir garsiai plojo.

Kiti dienotvarkės punktai: vaišės valdybos ir revizijos komisijos rinkimai

Visi suvažiavimo dalyviai buvo apygardos pavaišinti. Valdybos narės, ponia Ir. Smieliauskienė ir S. Jonynienė, visiems parengė priešpiečius. Pertraukos (priešpiečių) metu visi turėjo progą pasitarti dėl valdybos ir revizijos rinkimų. Tad ir rinkimai gana greitai ir sklandžiai praėjo. Valdybos rinkimai buvo pravesti L. B-nės statuto dvasioje — slaptu balsavimu. Išrinkti devyni valdybos nariai ir vienas kandidatas. Į revizijos komisiją balsavimas pravestas pusiau slaptas, darinktas vienas asmuo — Šilas.

Klausimai, sumanymai, pageidavimai, priekaištai ir griežti pasisakymai

Padarytas priekaištas Marquette Parko apylinkės valdybai, kad ji lietuvių tautos liūdnųjų įvykių dieną, birželio mėn. 13 surengė sporto šventę Marquette Parke. Rengėjai bandė teisintis, bet... nepavyko.

Suvažiavimo dalyvių daugumas pareiškė pageidavimą paraginti organizacijas ir kitus organizuotus vienetus vengti rengti linksmo pobūdžio parengimus tautos liūdesio dienomis.

Priekaištai valdybai: apyg. valdyba per mažą pinigų sumą (800 dol.) paliko kasoje. Iždininkas A. Būga davė atsakymą: "Veiklai vystyti reikalingas pinigas. Buvo dirbta, veikta — buvo ir išleista".

Be to, A. Būga dar priminė, kad viena ankstyvesnė apyg. valdyba paliko du tūkstančius dol. kasoje ir vistiek susilaukė priekaišto, kad ji nieko neveikė, ir laikė užšaldžiusi pinigą?...

Padarytas priekaištas, kad neįsigytos kanklės. Atsakė pirm. A. Juškevičius. Jis pasakė, kad valdyba darė žygius kanklėms įsigyti, bet neturėjo tiek pinigo, kiek už jas paprašė jų meistras Vokietijoje: už šimtą kanklių paprašė trylika tūkstančių dolerių ir tuojau pareikalavo užstato ($8.000).

(Bus daugiau)

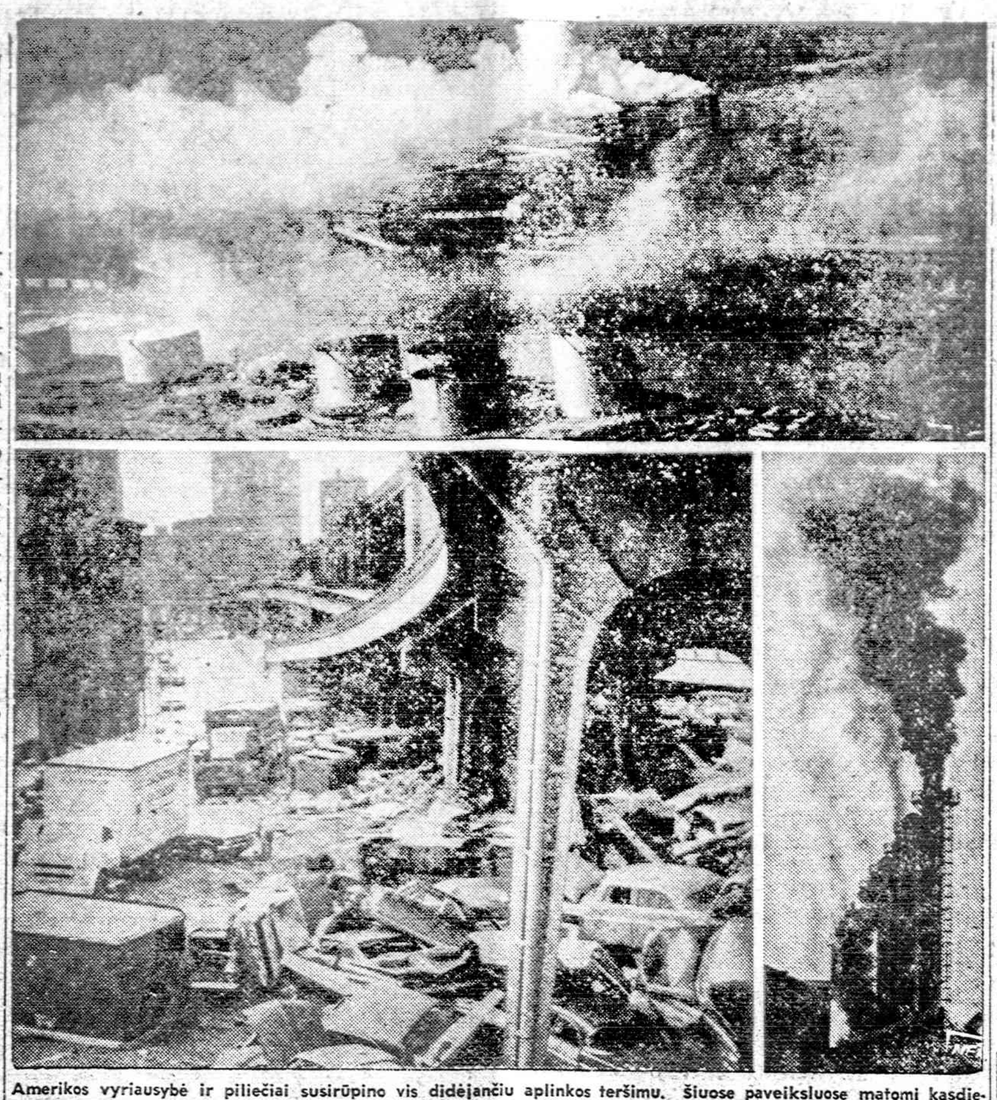

Amerikos vyriausybė ir piliečiai susirūpino vis didėjančiu aplinkos teršimu. Šiuose paveiksluose matomi kasdieniniai miestų vaizdai: dūmai ore, šiukšlės ir atmatos žemėje.

Patikslinimas rašinėliui "Septynių prūsų aktyvo pasitarimai"

Šio laikraščio nr. 91 paskelbtas rašinėlis antrašte: Septynių prūsų aktyvo pasitarimai. Tenai šiltai ir teisingai aprašomi kai kurie pasitarimai, turėti į Los Angeles atvykus "Lietuvos Pajūrio" redakt. A. Lymantui. Betgi pabaigoje autorius Žalgirio Ainis įrašė pagražinimą, kuris reikalingas patikslinimo. Tenai skaitome:

"Čia suminėti pasitarimų dalyviai, pagal savo kilmę, save laiko prūsais, kas davė pagrindo ir šio straipsnelio antraštei"...

Pagal kilmę aš savęs nelaikau prūsu. Abejoju, ar visi tuose pasitarimuose dalyvavę yra tikri prūsai. Be abejo, čia rašinėlio autorius išsireiškė perkelta prasme, gal kaip siekiančius prūsų žemių prijungimo prie Lietuvos, ar pan.

Kova už prūsų žemę nėra ir negali būti vien prūsų reikalas. Kaip ir kova už Vilniaus sritis negali būti ir nėra vien Vilniaus apylinkėse gimusiųjų reikalas. Aš taip pat kovoju už lietuvišką Vilnių su jo platokomis apylinkėmis ir man būtų miela, jei tikri vilniečiai mane laikytų savo žmogumi. Kaip lygiai miela, jei prūsai laikytų mane savo žmogumi. Betgi ne tik aš, daugybė lietuvių kovoja ne už kurią vieną Lietuvos sritį, bet už visą Lietuvą kaip vieną, nepriklausomą, nedalomą vienetą — valstybę. Būtų nedovanotina klaida atskirų Lietuvos sričių reikalus palikti vien tik iš ten kilusiems. Priešingai: visi privalo kovoti už pilnos Lietuvos išlaisvinimą. Nedarykime klaidos kovoje už buvusias prūsų žemes, nepalikime tos problemos vien nuo pajūrio kilusiems. Kova už lietuviško pajūrio išlaisvinimą yra visų lietuvių kova, nežiūrint politikos, religijos, amžiaus, išsilavinimo.

Su lietuviška pagarba

Algirdas Gustaitis

Sveikinimas iš Californijos

Seniesiems čikagiečiams gerai pažįstama Jadvyga Griebienė sveikina mus su pavasariu, iš Solano Beach, Californijos. Tenai jau senai pavasaris, o pas mus — žiema. Ji ketina atvykti Kapų Puošimo Dienoje, aplankyti gyvuosius ir mirusius. Sveikinimo proga ji prisiuntė $50 auką Grigaičio paminklui.

Ačiū! Gerbiamoji Jadvyga! Susitiksime Kapų puošimo dieną.

Senas Čikagietis

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — $4.00, minkšti — $3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestiečių, kaimiečių ir dvasiškių išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl.	$3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS ŪKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl.	$12.00
5. Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl.	$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	$2.00 ir $3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai.	$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTAS!	$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais $2.00, kietais	$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl.	$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ.	$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	$10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KĄ LAUMĖS LĖMĖ. 236 psl.	$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 psl.	$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai.	$4.00
20. Pranys Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBU ir draugijų nariams. Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

INSURED

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-600

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago $20.00 per year, $11.00 per six month, $6.00 per 3 months. In other USA localities $18.00 per year, $10.00 per six months, $5.00 per three months; Canada $20.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$18.00
pusei metų	$10.00
trims mėnesiams	$5.00
vienam mėnesiui	$1.75
Kanadoje:	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.00
Užsieniuose:	
metams	$21.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Karo praplėtimas karui baigti

Prezidento Nixono padarytas ketvirtadienį pranešimas per radiją ir televiziją buvo didžiausia staigmena. Tokia staigmena, kuri tiesiog pritrenkė net artimus jo šalininkus. Pirmoje vietoje, žinoma, respublikonus senatorius. Po padaryto pranešimo jie jautėsi pasimetę, negalėjo susigaudyti. Tai buvo aišku iš jų komentarų, kurie lietė tą pranešimą.

Senatoriai buvo apstulbinti labiausiai dėl to, kad prezidentas Nixonas, taip sakant, savivališkai pasielgė: visiškai nepasitaręs su Senatu (net saviškiais senatoriais), jis nutarė praplėsti karą, įsakydamas Amerikos ginkluotoms jėgoms įsiveržti į Kambodiją ir ten sunaikinti Šiaurės Vietnamo karo vadovybės būstinę bei sutelktą ten komunistų kariuomenę.

Kai Prezidentas darė savo pranešimą, Amerikos ir Pietų Vietnamo ginkluotos jėgos jau žygiavo į Kambodiją. Vadinasi, jau buvo padarytas "fait accompli", atseit, karo praplėtimas atliktas. Ir pats pranešimas susivedė tik prie pasiaiškinimo, kodėl tai buvo padaryta.

Kambodijos teritorija Šiaurės Vietnamo komunistų jėgoms per kelis metus buvo savo rūšies užuovėja. Komunistai ten įsteigė karo vadovybės būstinę, sutelkė kariuomenę, ginklus, amuniciją ir maisto atsargas. Susispietę visai arti Pietų Vietnamo sienos, jie planavo ir vykdė karinius veiksmus prieš amerikiečius ir pietvietnamiečius. Po tokių veiksmų, jei susidarydavo jiems pavojus, jie pasprukdavo į Kambodiją, kur jiems užuovėja buvo užtikrinta, kadangi tiek Amerikos, tiek pietvietnamiečių kariuomenė sustodavo prie Kambodijos sienos. Tokia padėtis, pareiškė prezidentas Nixonas, toliau negali būti toleruojama, nes tai sudaro pavojų tūkstančiams Amerikos karių, kuriuos iš pasalų komunistai gali užpuldinėti.

Įsiveržimas į Kambodiją ir sunaikinimas ten komunistų užuovėjos, Prezidento manymu, sutrumpinsiąs karą ir išgelbėsiąs tūkstančių amerikiečių gyvybes. Kaip vyriausias Amerikos karo vadas jis ir įsakęs įsiveržti į Kambodiją, nes visos kitos pastangos karui baigti pasirodė nesėkmingos.

Nixonas pažymėjo, jog ir kitiems Amerikos prezidentams teko daryti lemtingus sprendimus. Taip buvo su prezidentu Wilsonu, kai jis paskelbė karą Vokietijai. Taip buvo su prezidentu Eisenhoweriu, kai nutarė baigti Korėjos karą. Taip buvo ir su prezidentu Kennedy, kai jis pareikalavo, kad Kremlius pašalintų (išsivežtų) iš Kubos atgabentas balistines raketas, kurios buvo atkreiptos į Ameriką. Iš dalies ir jam tekę tokį lemtingą sprendimą padaryti. Ir jis jį padaręs, neatsižvelgdamas į tai, kad gali jo politinei karjerai pakenkti ir jis gali pasidaryti "vieno termino" prezidentu. Jis padaręs tą sprendimą, neatsižvelgdamas į tai, kad tai gali labai pakenkti jo partijos žmonėms, kurie šį rudenį kandidatuoja į įvairius postus. Tą sprendimą jis padaręs dėl to, kad esąs įsitikinęs, jog tik tokiu būdu (atseit, įsiveržimu į Kambodiją) bus galima greičiau karą baigti ir apsaugoti Pietų Vietnamą nuo pavergimo.

Ar Prezidento pasirinkta priemonė karui baigti pasirodys teisinga, kol kas nėra galima pasakyti. Ji gali būti sėkminga, bet gali atsitikti ir taip, kad ji suvaidins vaidmenį aliejaus, kuriuo bandoma jau siaučiantį gaisrą gesinti. Juk karo praplėtimas menamai karui baigti tokį gaisro gesinimą labai jau primena... Reikia atsiminti ir tai,, jog Šiaurės Vietnamo intensyviu bombardavimu taip pat buvo siekiama greit karą baigti. Tačiau pasekmės nebuvo tokios, kokių buvo tikėtasi.

Kokios bus prezidento Nixono sprendimo pasekmės — tai ateities klausimas. Šiuo momentu tik viena aišku: tas sprendimas sukėlė didžiausią audrą, kuri kaip atrodo, negreit nurims. Prezidentui tas sprendimas yra susietas su didele rizika, nuo kurios, galimas daiktas, priklausys ir jo tolimesnė politinė karjera.

NELABAI KULTŪRINGOS DISKUSIJOS

Nors pačios diskusijos ir nebuvo labai aukšto lygio, — kai kurie jų dalyviai paklysdavo "plačiose lankose" ar siūlė vartoti nekrikščioniškus veiklos būdus, — ir taip toliau.

Dienraštis

Taip parašė apie ano sekmadienio lietuvių simpoziumą Gage parke dėl "Bažnyčios ir lietuvybės išlaikymo" vieno aukšto lygio dienraščio dar aukštesnio lygio redaktorius savo labai aukšto lygio reportaže, bet neužakcentavo atskirų svarbesnių momentų. Tikro kataliko pareiga tokius momentus pabraukti raudonai, iškelti aikštėn.

◆

Vienas toks nesiskutęs ir nesiprausęs Bažnyčios sąnarys (o gal ir narys) pradėjo kalbėti apie... bankelį. Aiškus ir didelis pasiklydimas "plačioje lankoje". Nors ir bankelis pinigus renka, bet kataliko dūšiai nieko neduoda. Ar girdėta, kad bankelis būtų kada davęs nors 100.000 dienų atlaidų, neskaitant jau visuotinių?...

◆

Arba vėl kitas toks ilgesnis, labai jau nekrikštą panašus, pasiūlė "nekrikščioniška veiklos būdą": šventon škarbunkon mėtyt neaiškios kilmės ir gal nešvarius guzikus... Ne pinigą, o gu-zi-kus... paprastus guzikus. Kad dar nors kokius buvusius ordinus, žvaigždes ar dar kokios karingos susaidės medalius klebonėliui už narsumą (kryžių jis pats turi gana), bet dabar, tik pagalvokite blėkinius guzikus... Tai baisus pagoniškas pasityčiojimas, nedovanotinas.

Net ir tie, kurie netiki stebuklais, šį kartą patys pamatė stebuklingą apsireiškimą iš kantrybės išvestų šventųjų jėgų. Pradžioje pasigirdo iš mūro sienos nors ir neaiškūs, bet gana stiprūs, net salės garsiakalbius nustelbiantieji garsai, o vėliau ir paslaptingi žodžiai, tokie sudvasinti:

— ... dokumentai... tūkstantis... apyskaita atidėta... visuotinis susirinkimas nepriims...

Aišku, dvasios įspėjo, kad visuotinis ir paskutinis teismas tokių aukų į šventuosius nuopelnus neįskaitys, nepriims. Tą patį pasakė ir mūsų parapijos gaspadinė. Pats girdėjau.

◆

Dar keli kiti labai neaiškūs tipeliai ėmė dviprasmiškai aiškinti, kad nereikia visos grybų pintinės išmesti, o tik supuvėlius. Juos šventoji Dvasia iš mūro paklausė:

— O kur pinigai už grybus?...

◆

Įkaitęs nabašnikų teisių gynėjas šaukė simpoziumui apie didžiausią ir sunkiausią šventvagystę, kriminalą... Matyt, turėjo galvoje kokį nors pavogimą jaunos vienuolės ar gražios gaspadinės. Juk kokia kita šventvagystė galėtų būti bažnyčioje?... Gi dvasia iš sienos tuo metu pareiškė:

— Dokumento nebuvimas dar nereiškia kriminalo...

◆

Tikrai geras ir nabažnas katalikas prie prezidiumo stalo ėmė gėdinti susirinkusius už atšalimą nuo bažnyčios, už poterių primiršimą ir už šykštumą, aukojant Bažnyčiai. Įvairūs juodašimčiai salėje sukėlė baisų lermą, šaukdami:

— Jis pats bedievis, bolševikas, bažnyčion neina... komas...

O balsas iš sienos pridėjo:

— Nemaišykite kleckų su idėjom...

◆

Laisvosis Lietuvos šului ir Vienybės ramsčiui, giedant duetą: "Į kovą už tautą", mūras tarė:

— Varnai varnams akis kapoja...

◆

Iš visų kalbėtojų nei vienas neiškėlė konkrečių faktų, kur kaip ir kada Bažnyčia (klebonas ar jo gaspadinė) neskriaudė lietuvybę. Aišku, jų nėra.

◆

Kryžiuočiai krikštijo vokiškai, Jogailos karčiamom apdovanoti kunigai mokė poterių lenkiškai, tokie subolševikėję Mažvydai, Širvydai ir Bretkūnai rašė mums katekizmus pagoniškai (lietuviškai), o būtų parašę iš karto dabartine Kodžio kalba, ir viskas būtų buvę tvarkoje.

◆

Tai kas gi kaltas? Kas klydo? Žinote, geram katalikui į tą klausimą atsakyti nepatogu. Ne mums kalbėti apie neklaidingumo dogmą. Geriau melskimės už savo Tėvą, kuris mums visada linki gero, mus myli ir pats greit pradės mokytis lietuviškai...

◆

Paminėtina dar vienos poniutės kalba. Pirmiausia ji pareiškė, kad per kunigėlius Šv. Dvasia apšvies musų protą, ir mes, čia atsinešę pilnus indus lietuvybės, nenulaistę perduosim savo vaikams. O jeigu kuris savo puodynę sukuls ar gerokai nulaistis, tai po smerties mūsų brolių, tėvų ir prabočių dūšios jį pasitiks griaudžiai verkdamos.

Po tų žodžių gretimoje sienoje prasidėjo vis garsėjantis ūžimas ir murmėjimas. Aišku, dūšios atsiliepė, parodė, kad jos girdi ir supranta. O viena cnatlyva mergelė, buvusi visai pasienyje, tvirtina aiškiai girdėjusi šiuos žodžius:

— Pamirškite baltąją mešką ir galvokite apie savo dūšios išganymą.

Čia geram katalikui komentarų nereikia. Ir pradžioje paminėtas aukšto lygio reportažas pradėtas nuo tos poniutės šventablyvų žodžių aprašymo. Ir jeigu visi būtų panašiai kalbėję, tai tos diskusijos būtų išėjusios labai aukšto lygio, kultūringos.

◆

Bet baisiausias momentas buvo, tai manifestacija už bumbizus. Tik pagalvokite... Mes, katalikai, už klaidatikius... Net negyvas mūras sudrebėjo ir murmėt pradėjo, sujudėjo - susiūbavo ir būtų visus griešnykus taip ir užgriuvęs, tik nečystos dvasios ir patys velniai savo smaluotomis uodegomis jį sulaikė.

◆

Likusius svarbius momentus, tikėkimės dar paminės tas aukšto lygio dienraštis ir jo nepalyginamas reporteris.

Laukim.

K. Aminkretys

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

NAACP negrų organizacijos suvažiavime dalyviai išrinko "žymiausius Amerikos negrus". Daugiausia balsų gavo šie trys. Iš kairės Aukščiausio Teismo narys Thurgood Marshall, NAACP prezidentas Roy Wilkins ir Jungtinių Tautų pasekretorius Ralph Bunche.

Lietuviai Loyola universitete

Praeitą sekmadienį, balandžio 26 d., užsieniečiai Loyola universiteto studentai minėjo universiteto šimtmetį. Minėjimas susidėjo iš keturių dalių:

1) priėmimo konsuliariniam korpusui,
2) tarptautinių mišių (buvo skaityta keliomis kalbomis),
3) parodos, ir
4) programos.

Lietuviai dalyvavo 3-se dalyse: Konsulas ir Ponia Daužvardžiai konsulariniame priėmime ir parodos apžiūrėjime; p. Maria Kraučiūnienė ir studentė Janice Misiūnaitė (trečios kartos lietuvaitė) eisenoje ir mišiose — jos, apsirėdžiusios tautiniais rūbais, nešė lietuvos vėliavą, ir įteikė specialią simbolinę Mišių auką — lietuviškos ruginės duonos kepalėlį. (kiekvienos tautos atstovai įteikė panašias simbolines dovanas). Labai gražią parodėlę įrengė ir prie jos budėjo bei aiškino ponios Marytė Kraučiūnienė ir Paulina Vaitaitienė. Jos dalino ir mažus gabalėlius lietuviškos duonos bei sūrio. (Panašius savo tautos maisto "pavyzdėlius" dalino ir kitų tautų atstovai).

Lietuvių parodėle bei pasirodymu, tiek Universiteto viršininkai bei profesoriai, tiek studentai ir kiti svečiai, kurių buvo keli šimtai, labai gėrėjosi ir komplimentus bėrė. **Buvusi**

Kalėdų ženkleliai

Kalėdų ženklelių (Chnristmas Seal) pardavimo kampanijos pirmininkas John Carter pranešė, kad Chicagos mieste ir Cook apskrityje per praeitus 1969 metus tų ženklelių parduota už $1,130,169.05; tai esą $15,438.12 daugiau nei buvo parduota 1968 metais. Tų ženklelių pajamomis Tuberkuliozės Institutas veda kovą su džiova.

VLADAS CIVINSKAS

Knyga apie prarastą praeitį

KRITIŠKOS PASTABOS APIE M. MEŠKAUSKIENĖS NESUPRASTUS TOLIUS

5

Toki atsitikimai dabar Lietuvoje negalimi, ir niekas nedrįsta taip drąsiai nei susapnuoti. Tai žino Mikalina Meškauskienė, bet žino ir kiekvienas jos knygos skaitytojas, senimas ir ypač jaunimas, kuris tikriausiai negali atsistebėti, kokia ten buvo Lietuva, jei gimnazistai pagal savo užgaidas šokdino per virvutę ateitininkus ir išdrįsdavo garsiai kvatotis, kai tie pargriūdavo užkliuvę.

Taip. Realinė gimnazija buvo kitokia, negu kitos gimnazijos, kaip ir Kėdainių mokytojų seminarija skyrėsi iš kitų mokytojų seminarijų. Bet ir kitose gimnazijose veikė ne tik ateitininkai, bet ir aušrininkai, kur tik jų atsirasdavo. Ką besakytume apie krikščionių demokratų tolerancijos supratimą, reikia pasakyti, kad jie vis dėlto pakentė pasaulėžiūrines organizacijas mokylose. Tik tautininkai, atsiradę valdžioje po 1926 m. perversmo, uždraudė "bet kokį politikavimą mokyklose, nepadarydami išimties nė ateitininkams, o vietoj buvusių pasaulėžiūrinių organizacijų sustiprino ir favorizavo A. Smetonos šefuojamus skautus. Komunistams ir skautai atrodė per pavojingi, jų organizacija buvo uždaryta, o mokyklų kontrolė atiduota komjaunimui, beatodairiškai terorizuojančiam ir moksleivius, ir mokytojus.

5.

1924 m. vasarą aušrininkų ekskursija po Žemaitiją Mikalinai Meškauskienei — ji tada dar buvo Mikalina Navikaitė — padarė nepaprastą įspūdį, praplėtė jos akiračius, parodė tolius gerokai toliau už Uosinės, bet mums kažkodėl atrodo, kad šios ekskursijos aprašymas nemažiau įdomus ir skaitytojams.

Ekskursijoje dalyvavo ne tik Marijampolės, bet ir daugelio kitų vietų aušrininkai. Ekskursija nebuvo gausi, bet pakankamai triukšminga. Realinės aušrininkai šia proga nutarė ne tik patys pasižmonėti ir pamatyti pasaulio, bet ir žemaičiams šį tą parodyti. Šiam tikslui jie pasikrovė būtiniausias dekoracijas ir kostiumus ir žemaičiams nuvežė Gogolio "Revizorių" ir "Vestuves".

Aušrininkų susirinkimo vieta buvo Kauno geležinkelio stoties. Ši ekskursija sutapo su garsiaisiais Žemaičių Kalvarijos atlaidais ir eucharistiniu kongresu Šiauliuose, todėl Kauno geležinkelio stotis buvo pilna ateitininkų, pavasarininkų ir katalikų maldininkų, kurie turėjo išvykti taip pat traukiniu, bet prekiniais vagonais. Ir Kauno geležinkelio stotyje įvyko įprastas aušrininkų susirėmimas su ateitininkais,' apie kurį Meškauskienė rašo šitaip:

"Mūsų ekskursantams keleiviniai vagonai iš anksto buvo užsakyti, todėl mes neskubėjome. Betgi, atėję į stotį ir išėję į peroną, pamatėm, kad visur pilna sutanuotų asabų, ateitininkų su raudonom kepuraitėm, senų moterėlių ir kažkokių kaimo bernelių. Ir staiga, lyg perkūnas trenkė: jie užėmė mūsų keleivinius vagonus. Mat, krikdemų valdžia savo armiją gabeno "gyvulių" vagonais, o jų vadukai, sužinoję, kad keleiviniais vagonais keliaus bedieviai socialistai, patys įžūliausiai įsikraustė į mūsų vietas. Nors jų buvo pilna stotis, o mūsų tik 10 - 50, bet... mūsų teisybė, todėl mūsų vyrai stovėjo tvirti, ramūs, drąsūs. Įsiutinti tokio netikėto pasipriešinimo ir taiklių žodžių, karštesnieji jų lyderiai griebėsi net lazdų. Mūsiškiai neketino nusileisti. Pagaliau atėjo stoties viršininkas. Atidžiai išžiūrėjęs mūsų dokumentus ir... papraše krikdemų karštakošius "garbingai ištuštinti kitiems skirtus vagonus". (268, 269 psl.)

Tokiu būdu, kaip pasakoja Meškauskienė, ši ekskursija prasidėjo triukšmingai, bet su... pergale. Iki Mažeikių važiavo traukiniu, o nuo ten — arkliais.

Žemaičių Kalvarijoje, praleidę atlaidų dieną tarp maldininkų, vakare skubėjo į ūkininko Sondeckio sodybą, kur kluone turėjo būti Gogolio "Vedybų" spektaklis. Staiga visus sujaudino žinia, kad policija areštavo ekskursijos dalyvį Ladą Serbentą.

"Pasirodo grupė mūsų vaikinų — Kostukas Kriščiūnas, Matas Krygeris, Ladas Serbenta ir kiti, vaikščiodami po Kalvarijas, neiškentė. Pamatę didesnį būrį apie vežimus susispietusių rūkančių žemaičių, ėmė su jais šnekučiuotis. O Serbenta, pajutęs palankumą, užšoko ant vežimo ir pradėjo mitingą. Jis kalbėjo apie muitininkus, kuriuos Kristus išvijęs iš bažnyčios, o dabar jų, tų muitininkų, pilna ne tik bažnyčiose, dabar jie įsitvirtinę valdžioje, seime, bankuose, mokyklose, monopoliuose — visur. Jis mokėjo kalbėti. Žemaičių valstiečiai atidžiai klausėsi. Rinkosi vis daugiau. Ir staiga policininkas...

— Gana mitinguoti!!!

— Lipk nuo vežimo!

Bet Serbenta negali nekalbėti, negali nesiginčyt — jis ima agituoti ir policininką. Valstiečiams tai patinka. Policininkas mėgina nutraukt agitatorių nuo vežimo. Susirinkusieji spaudžiasi artyn, garsiai protestuoja. Gali įvykti rimtas susidūrimas, kuris sutrukdytų mūsų vakarą, visą ekskursiją. Tada draugų patariamas Serbenta pats nulipo nuo vežimo. Taip jiedu atėjo pas policijos viršininką, kuris jau buvo informuotas apie "viešą skandalą". Matyt, jis buvo kiek liberalus ar pats nelabai tvirtai jautėsi, nes išdrožęs pamokslą ir įsakęs nedrumsti viešosios tvarkos, areštuotąjį paleido". (275 psl.).

Gražus, pamokantis ir daug pasakantis ano meto įvykis, ar ne?

Iš Žemaičių Kalvarijos mūsų ekskursantai pėsti išžygiavo į Žemaitijos sostinę — Telšius.

"Nuotaika gera. Kažkas prie lazdos pritaiso Agnės Murzaitės raudoną skarelę, išeina į priekį, ją iškelia, ir mes uždainuojam:

Kilę visi mes iš liaudies,
Darbo šeimynos vaikai,
Laisvė, lygybė, brolybė —
Štai mūsų devizas tiktai". (276 p.)

Ir taip mūsų kovingi ekskursantai su raudona vėliava ir daina be nuotykių atvyksta į Telšius. Čia juos sutinka vietos kairusis jaunimas, sveikina adv. A. Tornau, vaišina ir pasiskirsto apnakvydinimui kairiųjų organizacijų žmonės. Telšiuose ekskursantai turi šiokių tokių nesklandumų su vietos klebonu ir policija, bandžiusiais, bet nepajėgusiais sutrukdyti Gogolio "Revizoriaus" spektaklį.

Iš Telšių ekskursantai pasuka į Plungę, o iš ten — tiesiai į Palangą. Ir visur pakeliui smarkūs, kovingi, visur elgiasi iššaukiančiai, bet jei kur ir susiduria su vietos valdžia, visur juos lydi pergalė.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
Telef.: PRospect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmad., ketvirtad. nuo 1—4 ir 7—9, antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šestad. tiktai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv. 2—4, 7—9, antrad., penkt. 10—4, ir šestad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rebid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
Priima tik susitarus.
Valandos: pirmad., ketvirtad., 5—8, antrad. 2—4.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo 2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį nuo 9 iki 12 val. Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2—5 po pietų, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

KOMUNISTAI NACIŲ MOKYTOJAI

Sovietų Sąjunga jau 1921 metais pradėjo statyti darbo vergų stovyklas

Daniel John Sobieski antraštė "Vergų darbo meisteriai" rašo Chicago Tribunoje:

Bendradarbis Henrikas Spingys turėjo tiesą apie nacių mirties ir vergų darbo stovyklas rašydamas Voice of the People (balandžio 11 d.), kad "laisvasis pasaulis negali ir neturi užmiršti kas atsitiko. Reikalingas nuolatinis budėjimas kad istorija nepasikartotų".

Bet atrodo, kad pasaulis jau užmiršo ir yra moraliai myopiškas (trumparegis) kaip ir buvęs. Pavyzdys yra Sovietų Sąjunga.

Nacių Vokietijoje istorija kartojosi. Pirmosios mirties stovyklos buvo įsteigtos ne vokiečių, bet sovietų 1921 metais, kai Kolgomoro stovykla buvo pastatyta prie Archangelsko. Tokios stovyklos atsirado visoje Sovietų Sąjungoje. Toji valstybė vėliau patapo mūsų (amerikiečių) "sąjungininke".

Prof. G. Warren Nutter rado, kad sovietų statistika parodo 40 milijonų žmonių deficitą tarp 1941 ir 1945 metų, daugiau negu dvigubai to skaičiaus, kokį Sovietų Sąjunga skelbiasi netekusi kare žuvusiais. Tie kiti 20 milijonų dingo tose stovyklose ir daugiau niekas jų nebematė.

Pamenate Nikitą Chruščiovą, premjerą, kurs "destalinizavo" Rusiją? Jis yra tas vyras, kurs pasak Jungtinių Valstybių Kongresą "asmeniškai suplanavo ir įvykdė nuo 6 iki 8 milijonų ukrainiečių masinį badu marinimą ir likvidavimą pirmaisiais po 1930 metais.

Šis vyras, kurį mūsų valdžios pareigūnai taip šiltai sveikino jam atvykus į Ameriką, "buvo kruvinųjų valymo teismų Maskvoje vyriausias egzekucionierius 1936 metais. Jis vadovavo tūkstančių išžudymui... (ir) per sekantį teroro viešpatavimą 1937-38 metais išskerdė dar 400,000 žmonių".

Dabartiniai Sovietų Sąjungos vadai panašiai greitai iškilo ir puikiai išmoko savo pamokas prie Josifo Stalino, kurio vergų darbo stovyklos toli gražu dar nėra praeities dalykas.

Ar laisvasis pasaulis pamiršo?

Dideli sovietų sistemos pagerinimai: beprotnamiai vietoje vergų stovyklų

Leninas (miręs 1924 m. sausio 21 d.) bestatydamas sovietų žmonėms kacetus tuo pačiu metu kalbėjo apie "laisvą žmogų". Ir daina vergų kolonoms žygiuojant dainuoti buvo sukomponuota: "Ja drugoj takoj strany ne znaju, gde tak volno dyšet čelovėk", kuri greit buvo vergų pataisyta į "gde tak skoro dochnet čelovėk" (Aš kitos tokios šalies nežinau, kur taip greitai troškta žmogus). Kaip britų organizacija Amnesty International Londone savo raporte skelbia, Lenino dėka "šiandien tūkstančiai kalinių tebeužpildo sovietų kalėjimus ir lagerius".

Pranešimais apie padėtį Sovietų Sąjungoje ir komunistų valdomuose Rytų Europos kraštuose skaudi ironija beliko iš Lenino "laisvo sovietinio žmogaus". Lenino pradėtus statyti ir Stalino "ištobulintus" vergų darbo lagerius Brežnevas su Kosyginu, po 50 sovietinio "progreso" metų, pradėjo paversti beprotnamiais... specialiai sąžinės kaliniams, kaip minėtoji britų organizacija vadina politinius kalinius, drįsusius kovoti prie sovietų sistemą.

"Didelis sąžinės kalinių skaičius — teismo sprendimu arba be jokio teismo — Sovietų Sąjungoje yra laikomi uždarose įstaigose, įsteigtose psichiniams ligoniams"... rašoma tame Amnesty International raporte. "Dažnai jie yra uždaromi patylomis, kad išvengus garso, susieto su teismo procesu, kurs paprastai sukelia sąjūdį sovietų inteligentijos rateliuose".

Sovietų Sąjungoje yra šešios tokios "specialios" kalėjimų-ligoninių įstaigos. Jei jose uždaryti opozicionieriai "nepasitaiso", nepadaro atgailos ir neišsižada savo įsitikinimų, tai jiems pritaikomos ir fizinės torturos (kankinimai). būtent, jiems įšvirkščiamos didelės dozės preparato animazino arba sulfanizo; šitie chemikalai iššaukia sukrėtimą (smūgį, shock), depresiją ir psichinius susijaudinimus.

Atkakliausiems duodamas stirus narkotikas odiumanimate; šis preparatas silpnina atsparumą tardymo metu...

Tų ligoninių štabas susideda iš politinės policijos agentų, o slaugytojai yra kriminalistai... Politiniai kaliniai yra kasdien mušami, sadistiškai niekinami ir kankinami prievaizdų "prirašytais" metodais...

Taigi, didelį progresą sovietų vergų darbo stovyklos padarė per tą laiką — nuo Lenino iki Brežnevo su Kosyginu. J. Pr.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialiai pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadienais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
AM-FM RADIJŲ
KAINOS PRASIDEDA NUO $15.00
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių Kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ŠIĄ VASARĄ TRYS EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpiūčio 31
Kiekviena kelionė tęsis 21 dieną. Vietų skaičius ribotas. Registruokitės tuojau. Išrūpiname leidimą ilgesnį laiką pabūti Lietuvoje. Paruošiame dokumentus atsikviesti gimines į Ameriką.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

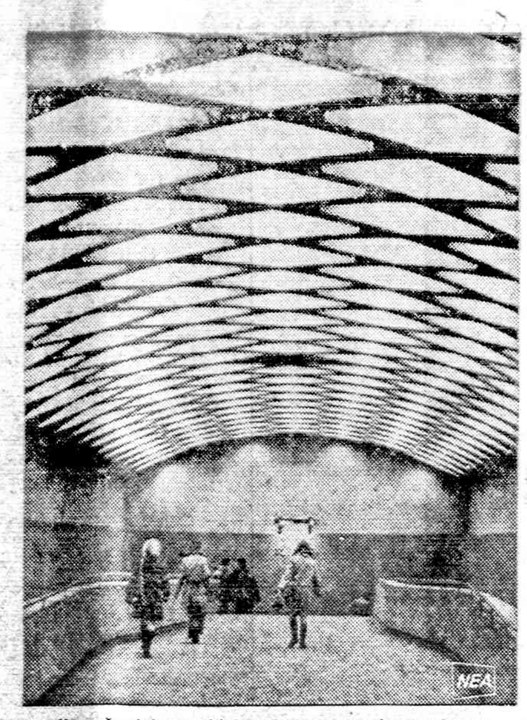

Montrealio požeminio traukinio stotys yra moderniai įrengtos, kaip matosi iš šios stoties apšvietimo lubose.

Rokiškio įvairenybės

— Priesagos ir galūnės atžvilgiu panašūs į Rokiškį vietovardžiai jo kaimynystėje: Rokiškis, Skapiškis, Onuškis, Kupiškis, Žiobiškis.

— Daiktavardžiai su priesagomis: iet, ėn, išk (išk-is, išk-ė) dažniausiai pažymi asmenį jo kilmės ar gyvenamosios vietos atžvilgiu. Be to, daiktavardžiai su priesaga išk turi ir kitų reikšmių (pvz. vyriškis, tėviškė. Ambraškos ir Žiugždos gramatika).

—Rokiškio vardas kartais derinamas prie Roko vardo. Gal?... XV a., siaučiant epidemijoms ir marams, Roko kultas plito. Jo vardu steigta brolijos, ligoninės, koplyčios ir bažnyčios visoje Europoje (L. E.). Gal galėjo tada ir kokia nors Rokiškio koplyčia gauti Roko vardą, o nuo jos ir miestas, pamirštant pirmąjį senąjį vardą. Bet ar negalėjo tas vietovardis kilti ir iš kitų panašių žodžių, kaip rogės, ragas, rakti?...

— Senovėje Rokiškio apylinkėse gyvenę sėliai — "išnykusioji baltų padermė" (L. K. Vadovas, prof. Dr. Pr. Skardžius). Kai kurie tų apylinkių vietovardžiai, kaip sako kalbininkai, esą sėliški.

— Teko girdėti kai kuriuos žinovus, ir tai dar iš "akademikų" tarpo, Rokiškio vardą siekiant su daiktavardžiu kiškis. Nesąmonė... Kiti vėl dėlioja slaviškus žodžius: rak ir kiszki — Rakiszki (rus. ir lenk.). Atseit — vėžio žarnos. Antra nesąmonė. Rokiškio priesaga lietuviška. Negalima jos painioti su lenkiškom "kiszkom" — žarnom.

— Rokiškį lyginant su Radviliškiu ir Joniškiu, tenka galvoti apie jo vardo kilmę iš asmenvardžio, iš kokio nors Roko, medžiotojo, vienuolio, dvarininko ar šventojo.

— Roko vardas Rokišky nepopularus, labai retai girdimas. Mato atlaidai esti, galima sutikti Joną, Petrą, Antaną, tik ne Roką.

— Dabartiniame Rokiškio Kraštotyros Muziejuje "eksponuojami archeologiniai radiniai iš Juodonių. Moškėnų ir kitų piliakalnių, Norkūnų pilkapio. Be titnaginių, akmeninių kirvių, smeigtukų, brūkšniuotosios bei grublėtosios keramikos, yra įdomus rago dirbinys iš V-VII a., naudotas, matyt, vandeniui pasisemti, pirmosios "girnos" — akmuo su išzulinta gilia duobe ir kiti radiniai" (V. G. 67).

— Organizuojant demonstracijas ir platinant atsišaukimus prieš caro valdžią 1905 m. ypač pasižymėjęs Jurgis Smalstys-Smolskis, Jurkštas, Mainelis ir kt. "Jie 1905 m. Kamajuose paėmė valdžią į savo rankas ir išlaikė ją daugiau kaip savaitę" (V. G.). Tai reiškia, kad rokiškėnai 13 m. anksčiau už kitus "Nepriklausomybę" atstatė...

Kazys Toliūnas

OMAHA, NEBR.
Pavasario koncertas

Gegužės mėn. 8 dieną (šeštadienį) šv. Antano parapijos salėje, 5408 So. 32nd St. Omahos choras "Rambynas", kuriam vadovauja muz. Bronius Jonušas, rengia koncertą. Tikimasi, kad į šį koncertą, kuris savo programa įdomus, jaunimas ir vyresnieji gausiai atsilankys. Savo atsilankymu uždegsite ir kartu priduosite daugiau stiprybės ir toliau mylėti lietuvišką dainą.

Jau ir dabar platus susidomėjimas koncertu, todėl patogumo dėlei patartina iš anksto įsigyti bilietus. Bilietai gaunami pas choristus.

Po koncerto bus šokiai, veiks bufetas. Žemaitis

WATERBURY. CONN.
Gegužinės pamaldos
Motinos dienos proga

Gegužės mėn. 8 d., penktadienį, Waterburio skaučių židinio rūpesčiu lietuvių šv. Juozapo parapijos bažnyčioje 6:30 val. vak. bus mišios ir lietuviškos gegužinės pamaldos.

Po pamaldų lietuvių klubo 48 Green St. patalpose Danutės Venclauskaitės, mininčios ir savo motinos a. a. Stanislavos Venclauskienės vardines, pastangomis įvyks pobūvis su vaišėmis.

Šio parengimo pajamos skiriamos Atlanto rajono skautų-čių stovyklavietės reikalams.

Visi labai maloniai kviečiami dalyvauti lietuviškose pamaldose bažnyčioje ir po to atsilankyti į vakarienę lietuvių klube.

KŪNO HIGIENA

Daktaras: "Mieloji, prieš ateidama galėjai jau bent savo sprandą nusimazgoti!

Pacientė: "Atleiskite, pons daktare, bet mano liga yra vidu-je!

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— Joniškiečių Labdarybės ir Kultūros Klubo eilinis susirinkimas įvyks antradienį, gegužės 5 dieną, 8:00 val. vak. Vengeliauskienės salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai kviečiami atsilankyt. Aptarsime klubo bėgančius reikalus. Po susirinkimo bus vaišės.
A. Kalys, rašt.

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
☆
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

New Yorko Meta beisbolininkas Jerry Koosman parodo šio žaidimo paslaptis savo dviejų metukų sūnui Michael.

Kaip sovietai žudo savo laukinę gyvybę

Maskvos gamtininkas Vladimir Peskov rašo Komsomolo Pravdoje, kaip vienas sovietų farmeris (turbūt, kolchozininkas, nes jokių farmų visoje Sovietijoje nebėra) netikėtai sunaikinęs daugiau kaip 50 gervių, 200 bustardų (didžiųjų gandrų), 11 pilkųjų žąsų ir 50 lapių, pabarstydamas laukus nuodingais pesticidais (parazitams naikinti milteliais). Taip atsitinką visur, rašo Peskov.

"Jau beveik visos kurapkos išnaikintos. Mūsų miškai, sodai ir laukai vis labiau aptyla. Dviejų kolchozų direktoriai, vienas arti Rostovo, antras šiauriniame Kaukaze, norėdami išnaikinti rauslikus (gophers) iš lėktuvų laukus apdulkino cinkinio fosfato dulkėmis, kai bematant visi laukų paukšteliai krito negyvi, taip pat lapės, kurios yra skaitomos geriausios rauslikų naikintojos. Dėl ančių išnykimo šiemet visiškai uždrausta jų medžioklė.

Motinos diena kaip Kalėdos

Spaudos kolumnistė Sylvia Porter tvirtina, kad Motinos diena Amerikoje per palyginti neilgą laiką nuo jos įvedimo pasidarė pirmoji po Kalėdų didžioji šventė Amerikoje biznio apyvartos atžvilgiu. Skaitant mažiausiai 36 milijonus motinų, kurioms vidutiniškai kiekvienai išeiną po $20 dovanų, vien dovanų Amerikoje nuperkama už daugiau kaip bilijoną (milijardą) dolerių.

Vien motinom sveikinimo kortelių (atviručių) tai dienai parduodama apie 300,000,000, kas biznieriams atnešą apie $30,000,000 pajamų. O kiek išleidžiama kardigramoms, telegramoms ir gėlių buketams, motinoms pamylėti pietums, grožio salionams, teatrams, koncertams ir t. p., net Sylvia Porter nebesiima apskaičiuoti.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kons. ir Ponia Daužvardžiai pas kitataučius

Loyola universiteto šimtmečio konvokacijoj ir bankete. Katyno skerdynių minėjime. Consular Carps Ladies Club ekskursijose. Naujo Imigracijos direktoriaus sutikime. Pavergtųjų Tautų spaudos konferencijoje ir pamaldose. Loyola universiteto užsieniečių studentų priėmime ir parodoje. Konsularinio korpuso priešpiečiuose. Japonijos Imperatoriaus ir Olandijos karalienės gimtadienių minėjimuose pas jų konsulus.

Tuo pačiu laiku, dalyvauja 10 lietuvių susirinkimų, parengimų ir kitokių subūvimų.

ASTRONAUTAI CHICAGOJ

Penktadienį gegužės 1 dieną, Chicaga savo svečiams pasirodė tikrai tokia, kokia iš senų laikų yra vadinama — kaip "vėjuotas miestas", nes kai Apollo 13 astronautai James Lowell ir John Swigert, penkių vyr. technikų iš Kontrolės Centro lydimi, atskrido į Chicagą, čia vėjas pūtė nuo 25 iki 47 mylių per valandą greičiu! Trečias astronautas Fred Haise negalėjo atskristi dėl ligos: kelionėje aplink mėnulį jis gavo linkstų užsikrėtimą.

Svečių sutikimas Chicagoje buvo entuziastiškas, kai motorkadai gatvėmis pravažiuojant mažiausiai pusė milijono žmonių plojo, šūkavo sveikinimus ir konfetti pylė.

Civic Center plazoje miesto valdžia svečiams paruoštoje tribunoje suruošė iškilmingą priėmimą, suteikiant Chicagos garbės pilietybes ir medalius. Beja, Lowell jau yra Chicagos garbės pilietis po savo pirmojo skridimo Apollo 8.

Apie astronautą Swigertą, kurs tebėra viengungis, meras Daley savo kalboje juokaudamas pasakė, kad važiuodamas su Daley automobiliu Swigertas išsitaręs niekur savo amžiuje nematęs tokių gražių mergaičių, kaip Chicagoje. Meras pridūrė esąs tikras, kad Swigertas tikrai čia sau vieną pasirinks.

Per pietus Palmer House Swigertas pasakė: "Esant 200,000 mylių toli nuo žemės, man kilo mintis. Žemė buvo tokia graži ir nesimatė nei valstybinių sienų, nei politinių režimų. Ir žiūrint į ją atrodė, jog Dievui mes visi atrodome tiesiai kaip vienas".

Švarių srovių savaitė

Cook apskrities švarių srovių komitetas (Clean Streams Committee) skelbia savaitę nuo gegužės 24 iki gegužės 30 dienos "Švarių Srovių Savaitė" ir prašo gyventojus atkreipti dėmesį į tai, kokia brangenybė yra švarus vanduo visiems žmonėms visais laikais.

"Atėjo laikas visiems piliečiams veikliai susidomėti vandens teršimo problemomis, sako apskrities komisionierių tarybos pirmininkas George Dunne.

Pataria virinti vandenį

Pietinių Chicagos priemiesčių Alsip, Crestwood ir Palos Heights gyventojams patarta laikinai gerti virintą vandenį, kadangi į milijono galionų rezervuarą prie 117 St. ir Kedwale Ave. patekę potvynio vandens. Daugumas gyventojų pradėjo vandenį vartoti iš savo privačių šulinių. Dėl potvynio kai kurie Alsipo gyventojai laikinai apgyvendinti viešbučiuose.

Johnson buvo Chicagoj

Buvęs prezidentas Lyndon Baines Johnson penktadienio vakare buvo Chicagos mero Daley svečias, kuriam meras Hilton viešbutyje suruošė nepaprastai brangius pietus po $100 nuo lėkštės apie 7,000 demokratams dalyvaujant. Tai buvo mero atsigerinimas Johnsonui už atšauktus pietus 1968 m. rugpiūčio 27 dieną, kuomet dėl triukšmingų demonstracijų konvencijos metu jam priėmimą Soldiers Field stadione nebuvo saugu daryti.

Johnson savo kalboje paragino demokratus remti prezidento Nixono politiką Vietname.

— JAV ir Kanados lietuvių mokytojų studijų savaitės, kuri įvyks rugpiūčio 16 - 23 dienomis Dainavoje, programa baigiama sudaryti. Dalyvauja prof. A. Salys, dr. Ilona Gražytė ,dr. R. Kriaučiūnas, p. Balčiūnas, J. Čeponkutė, D. Orentaitė, F. Strolia, O. Mikulskienė, Vyt. Kamantas ir eilė kitų.

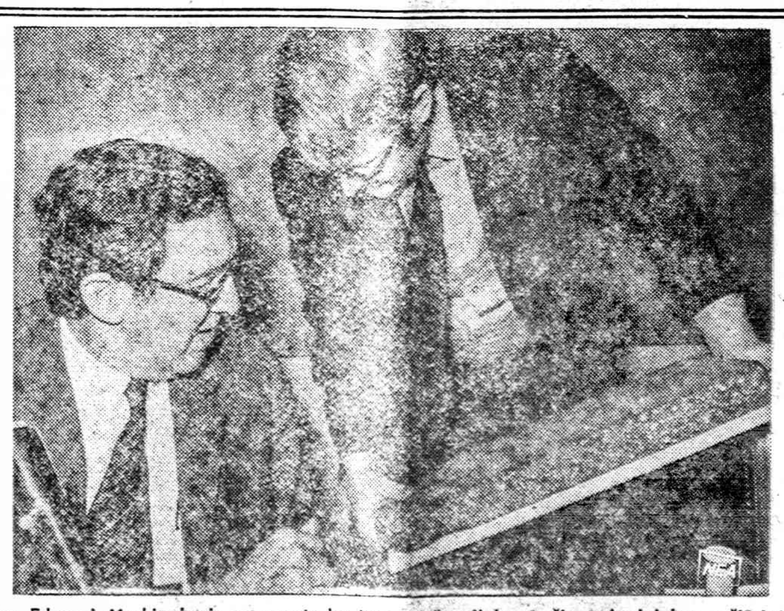

Sen. Edmund Muskie, kuris yra senato komiteto prieš aplinkos teršimą pirmininkas, apžiūrinėja naujos gatvėms tiesti medžiagos gabalą. Toje mediagoje asfaltas sumaišomas su smulkiai sutrintu stiklu. Tuo būdu manoma sumažinti stiklo bonkų ir įvairių stiklinių atmatų kiekį.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SKAITYK PATS IR PARAGING KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY
5% Passbooks
5½% Investment bonus plan $1,000 minimum
6% $5,000 minimum 2 year certificate
5¾% $1,000 minimum 1 year certificate
INSURED
Savings Insured to $20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, automobiliai, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4.00, minkšti — $3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

HELP WANTED — MALE
Darbininku Reikia

MAINTENANCE - HANDYMAN
Yard work. Must be sober and reliable for work in Maternity Home. Steady work. Salary open.
Call 829-1446

OPERATING ENGINEER
Area Plant needs OPERATING ENGINEER for coal fired boilers. Must have city licenses. Steady work and many Company benefits.
Call for appointment
MI 6-1331

OVER HEAD CRANE OPERATORS
Experienced in structural steel fabrication. 5 years minimum experience.
CHICAGO HTS. STEEL
Div. of Allied Products Corp.
1632 WENTWORTH
CHICAGO HTS., ILL.
Call FRANK THIESFELD
312—757-5400
An equal opportunity employer.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

GIRL FRIDAY FOR PR PUBLICITY OFFICE
Steady Work for a Sharp, mature woman with patience, ingenuity and initiative. Typing and driving skills necesary. Good telephone voice and pleasant appearance. Pleasant surroundings. Full time only. Northbrook area company. Call 272-5101.

CODING CLERKS
MUST BE capable of working accurately with details. For congenial of market research Co. No experience necessary. Loop location. Full company benefits.
Call 939-1500 Ext. 307

SWITCHBOARD
RECEPTIONIST - TYPIST to work in congenial office. Must type 50 w.p.m. & have pleasant personality.
CALL
Mrs. JENKINS
738-2220

HOUSEMOTHER FOR MATERNITY HOME
Part time hours. Some light cooking. Responsible person. Salary open. Afternoon, evening and weekend hours. Pleasant environment.
Call 829-1446

GENERAL OFFICE
Good typing. Some bookkeeping. 5 day week. Salary open. Good transportation.
Call 829-1446

DVIEM DIENOM savaitėje namų ruošos darbui reikalinga moteris, retkarčiais turės prižiūrėti dvi 6 ir 8 metų mergaites. Gaus privatų kambarį, maistą ir nedidelį atlyginimą. Reikalingas truputis anglų kalbos. Telefonuoti 256-3676 vakarais, o sekmadieniais nuo 10 val. ryto.

CLERK TYPIST
Trade Association needs mature girl for varied duties. 60 W.P.M. electric. Good figure aptitude — figure typing. Full benefits No. Michigan Ave.
467-1778
PERSONNEL.

DICTAPHONE OPERATOR
Immediate opening for dictaphone typist to transcribe interesting sales letters with Export-Import firm. Loop location. 37 hours week, good salary & benefits, profit sharing.
MARSHALL INTERNATIONAL
170 W. WASHINGTON
726-8746

LPN'S BY EDUCATION
FOR 3 TO 11 AND 11 TO 7 SHIFTS.
ALSO
NURSES AIDS
and maintenance help.
CALL 465-7751
New Northside nursing home.

REIKALINGA PATIKIMA MOTERIS
Bendrai namų ruošai ir lengvam virimui 3 dirbančiųjų šeimoje. 5 dienas savaitėje. Gera alga ir salvgos tinkamam asmenini. Netoli centro, šiaurėje. Susikalbėti angliškai.
Skambinti darbo dienomis 9:30—5:30 val. 744-2026.

BANKING
SECRETARY - RECEPTIONIST
Young bank officers need flexible secretary-receptionist. Good typing and light steno. Excellent benefits. Close to IC and bus.
Call PERSONNEL 752-4600
HYDE PARK BANK
53d St. at Lake Park Ave.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Nar..i, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Parašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DAŽAU NAMUS
IŠ VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR ĮRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
STATE FARM INSURANCE
State Farm Fire and Casualty Company

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

ŽAVINGI PERLAI
APIE 8,000 DOL. PAJAMŲ, 4 butų, 3 mt. mūras, Marquette Parke. Rimtas pasiūlymas.
4 BUTŲ MŪRAS su bizniu. Dvigubas garažas, nauja gazo šilima. Marquette Parke. $43,300.
DIDELIS 2-jų aukštų 2x6 mūras Marquette Parke. Gazo šilima, garažas. $32,300.
TVIRTAS 7 kamb. patogus mūras prie Maria HS. Mūro garažas. $21,000.
77 IR PULASKI. 10 mt modernus 5½ kamb. mūras. Apie 38 pėdų sklypas, šalia garažas. $22,500.
PELNINGAS MŪRO NAMAS. Švarūs 6—3 ir 2 kambariai. 2½ vonios. Naujas šildymas gazu, garažas. Arti visko. Marquette Parke. $21,800.
BEVEIK NAUJAS. apie 12 metų 5½ kamb. mūras. 2 auto garažas, arti Nabisco. $27,000.
5 KAMB. GRAŽUS MŪRAS, nauja gazo šilima, garažas, prie Maria HS. Laisvas — užimkite. $19,400.
Valdis Real Estate
7051 S. Washtenaw Ave. RE 7-7200

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokiausių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liudijami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dvdžio namus visur. Parūpiname paskola visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

MŪRO BUNGALOW. 6 kambariai, švarus įrengtas sklepas. 60-ta ir Francisco.
MŪRINIS 2 po 5. Centrinis šildymas, madernios vonios. gerai įrengtas sklepas, geriausia Brighton Parko vieta.
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba Ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047
Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK